

DENET SİRKÜLER

Sirküler Tarihi : 04.12.2013
Sirküler No : 2013/085

BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİNE YAPILAN AKTARIMLAR VE TEVKİFAT UYGULAMASINA İLİŞKİN GELİR VERGİSİ SİRKÜLERİ YAYINLANDI

[4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun](#) (R.G. 7/4/2001 - 24366) Geçici 1'inci maddesi uyarınca; yetkili organlarınca karar alınması kaydıyla, üyelerine veya çalışanlarına emekliliğe yönelik taahhütte bulunan dernek, vakıf, sandık, tüzel kişiliği haiz meslek kuruluşu veya sair ticaret şirketleri nezdinde 16/4/2012 tarihi itibarıyla mevcut bulunan emeklilik taahhüt planları kapsamındaki yurt içi ya da yurt dışındaki birikimler ve taahhütlere ilişkin tutarlar 31/12/2015 tarihine kadar kısmen veya tamamen bireysel emeklilik sistemine aktarılabilmektedir.

[6456 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun](#) (R.G. 18/4/2013 - 28622) 35'inci maddesiyle 4632 sayılı Kanunun Geçici 1'inci maddesinin 6'ncı fıkrasına eklenen hüküm uyarınca; **aktarım tarihinden itibaren üç yıl içerisinde** katılımcı tarafından **maluliyet ve ölüm haricindeki** bir nedenle, aktarılan birikimlerin bir kısmının veya tamamının alınarak sistemden çıkılması durumunda, **aktarım nedeniyle istisnadan yararlanılan tutarlar % 3,75 oranında** gelir vergisi tevkifatına tabidir. Söz konusu düzenleme 6456 sayılı Kanunun yayım tarihi olan **18/04/2013** de yürürlüğe girmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığınca yayınlanan [26.11.2013 tarihli ve 92 Seri No.lu Gelir Vergisi Sirkülerinde](#), yukarıda belirtilen düzenlemeler ve buna ilişkin olarak Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (15) ve (16) numaralı bentlerinin uygulanmasına yönelik aşağıdaki açıklamalar yapılmıştır.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağına bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağına toplam gelirleri 2012 yılında 6,01 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 138 ülkede bulunan 1.204 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 54.000 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Denet'in müşterilerine özel bir hizmetidir. İzinsiz çoğaltılamaz, iktibas edilemez.

1. AKTARIM NEDENİYLE İSTİSNA VE TEVKİFAT UYGULAMASI:

Yetkili organlarınca karar alınması kaydıyla, üyelerine veya çalışanlarına emekliliğe yönelik taahhütte bulunan dernek, vakıf, sandık, tüzel kişiliği haiz meslek kuruluşu (VASA) veya sair ticaret şirketleri nezdinde **16/4/2012 tarihi itibarıyla** mevcut bulunan emeklilik taahhüt planları kapsamındaki yurt içi ya da yurt dışındaki birikimler ve taahhütlere ilişkin olup, 6327 sayılı Kanununun 30'uncu maddesinin yürürlük tarihi olan **29/6/2012 tarihinden 31/12/2015 tarihine kadar** bireysel emeklilik sistemine aktarılan tutarlar, aktarım aşamasında **gelir vergisinden istisna** edilecektir.

İstisna edilen tutarlar, 7/10/2001 öncesi kurulmuş olan emekli ve yardım sandıklarının üyeleri dahil, VASA üyeleri tarafından bu kuruluşlara ödenen **anapara tutarlarının değerlendirilmesi sonucu doğan "getiri" tutarlarını** ifade etmektedir.

Ancak, sair ticaret şirketlerinin çalışanlarına ait taahhüt planları çerçevesinde aktarılan tutarlar ise daha önce herhangi bir vergilemeye tabi olmadığından, **aktarılan bu tutarların "tamamı" getiri tutarı** olarak dikkate alınıp, istisna edilecektir. Aktarım sırasında istisna edilen tutarlar, VASA veya sair ticaret şirketleri tarafından hazırlanacak ayrıntılı bir yazı ile aktarım sırasında, aktarım yapılan emeklilik şirketine bildirilmelidir.

Diğer yandan, anılan istisna 7/10/2001 öncesi kurulup kurulmadığına bakılmaksızın emekli ve yardım sandıklarının 29/6/2012 tarihinden sonra yapacakları aktarımlar için uygulanacağından, söz konusu aktarımlar için anılan istisna dışında ayrıca **herhangi bir istisna hükmünün uygulanması söz konusu olmayacaktır.**

29/6/2012 tarihinden 31/12/2015 tarihine kadar yapılan aktarımlar için; 18/4/2013 ve sonrasında aktarım tarihinden itibaren **üç yıl içinde**, ölüm ve maluliyet haricindeki bir nedenle, birikimlerin bir kısmının veya tamamının alınarak bireysel emeklilik sisteminden çıkılması durumunda aktarım nedeniyle **istisna edilen getiri tutarlarının tamamı üzerinden**, çıkış aşamasında ilgili emeklilik şirketi tarafından % 3,75 oranında tevkifat uygulanacaktır.

Buna göre, emekli ve yardım sandıklarının üyeleri dahil, VASA üyelerinin bireysel emeklilik sistemine aktarılan tutarların, sistemden 3 yıl içerisinde ölüm ve maluliyet haricindeki bir nedenle çıkılması durumunda, üyeler tarafından bu kurumlara ödenen anapara tutarlarının **değerlendirilmesi sonucunda doğan getiriler üzerinden** % 3,75 oranında tevkifat yapılacaktır.

Diğer taraftan, sair ticaret şirketlerinin çalışanlarına ait taahhüt planları çerçevesinde bireysel emeklilik sistemine aktarılan tutarların, sistemden 3 yıl içerisinde ölüm ve maluliyet haricindeki bir nedenle çıkılması halinde, **aktarılan tutarların tamamı** % 3,75 oranında gelir vergisi tevkifatına tabi olacaktır.

Katılımcı tarafından maluliyet ve ölüm nedeniyle sistemden çıkılması veya aktarım tarihinden itibaren bireysel emeklilik sisteminde üç yıl kaldıktan sonra sistemden çıkılması durumunda, aktarım nedeniyle istisna edilen getiri tutarları tevkifata tabi olmayacaktır. Ayrıca, Hazine Müsteşarlığınca uygun görülen programlı geri ödeme tutarları da tevkifat uygulamasına konu olmayacaktır. Ancak, ölüm ve maluliyet haricindeki bir nedenden dolayı 3 yıl içerisinde aktarılan birikimlerin bir kısmının veya tamamının alınarak sistemden çıkılması durumunda istisna edilen getiri tutarının, programlı geri ödeme tutarına isabet eden kısmı haricindeki tutar üzerinden % 3,75 oranında tevkifat uygulanmalıdır.

2. BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİNDEN DOĞAN İRATLAR İÇİN TEVKİFAT UYGULAMASI:

06/09/2013 tarih ve 2012/093 sayılı Sirkülerimiz ile bilgilerinize sunulduğu üzere, bireysel emeklilik sisteminden;

- a) On yıldan az süreyle katkı payı ödeyerek ayrılanlar ile bu süre içinde kısmen ödeme alanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarı (28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu kapsamında bireysel emeklilik hesabına yapılan Devlet katkılarının ödemeye konu olan kısımlarına isabet eden irat tutarı dahil) üzerinden % 15,
- b) On yıl süreyle katkı payı ödemiş olmakla birlikte emeklilik hakkı kazanmadan ayrılanlar ile bu süre içinde kısmen ödeme alanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarı (4632 sayılı Kanun kapsamında bireysel emeklilik hesabına yapılan Devlet katkılarının ödemeye konu olan kısımlarına isabet eden irat tutarı dahil.) üzerinden % 10,
- c) Emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarı (4632 sayılı Kanun kapsamında bireysel emeklilik hesabına yapılan Devlet katkılarının ödemeye konu olan kısımlarına isabet eden irat tutarı dahil.) üzerinden % 5,

oranlarında gelir vergisi stopajı uygulanmaktadır.

Gelir İdaresi Başkanlığınca yayımlanan Sirkülerde, 29/6/2012 tarihinden 31/12/2015 tarihine kadar yapılan aktarımlar için, **aktarım tarihinden itibaren üç yıl içinde sistemden çıkılması durumunda**, madde kapsamında yapılan **aktarım sonrasında bireysel emeklilik sisteminde elde edilen irat tutarları** üzerinden % 15 oranında gelir vergisi tevkifatının uygulanacağı belirtilmiştir.

Sirkülerde ayrıca, aktarım tarihinden itibaren **üç yıldan fazla bir süre sistemde** kalındıktan sonra çıkılması durumunda ise madde kapsamında yapılan aktarım sonrasında **sadece bireysel emeklilik sisteminde elde edilen irat tutarı** üzerinden, sistemde kalış süresine bağlı olarak (**VASA'larda veya sair ticaret şirketlerinde geçen süreler de "DAHİL"**) tevkifat oranı belirlenecektir.

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın yayımlamış olduğu Sirkülerden, şayet katılımcı üç yıldan kısa bir süre içinde sistemden çıkarsa, **daha önceden üyesi olduğu VASA veya sair ticaret şirketlerinde geçen süresi DİKKATE ALINMADAN**, aktarım sonrasında **bireysel emeklilik sisteminde elde edilen irat tutarları** üzerinden % 15 oranında tevkifat yapılacağı anlaşılmaktadır. Ancak, her ne kadar Sirkülerde belirtilmese de, bu kapsamdaki katılımcıların vefat ve maluliyet gibi nedenlerden ötürü aktarım tarihinden itibaren üç yıl içinde sistemden çıkmaları halinde, Gelir Vergisi Kanununun 75 ve 94'üncü maddeleri gereğince, **aktarım sonrasında bireysel emeklilik sisteminde elde edilen irat tutarları** üzerinden "**% 5**" oranında gelir vergisi stopajı uygulanmalıdır.

Yine Sirkülerdeki açıklamalardan, şayet katılımcı bireysel emeklilik sisteminde **EN AZ 3 YIL BİR GÜN** kaldıktan sonra sistemden çıkarsa, **daha önceden üyesi olduğu VASA veya sair ticaret şirketlerinde geçen süreler de DİKKATE ALINARAK**, aktarım sonrasında bireysel emeklilik sisteminde elde edilen irat tutarları üzerinden sistemde kalış süresine göre yukarıda belirtmiş olduğumuz oranlarda gelir vergisi tevkifatı uygulanmalıdır.

Örneğin, aktarım öncesinde 10 yıldan fazla süreyle VASA üyesi olan bir katılımcı, aktarım tarihinden itibaren üç yıl içinde sistemden çıkarsa, aktarım sonrasında **bireysel emeklilik sisteminde elde edilen irat tutarları % 15 oranında** gelir vergisi tevkifatına tabi olacaktır. Ancak söz konusu katılımcı, aktarım tarihinden itibaren **3 YIL BİR GÜN bile sistemde kaldıktan sonra çıkarsa**, katılımcının sistemde kalış süresi 13 YIL BİR GÜN olarak kabul edilecek olup, bireysel emeklilik sisteminde elde edilen irat tutarları üzerinden **% 10¹ oranında** gelir vergisi tevkifatı uygulanacaktır.

3. DİĞER HUSUSLAR:

Gelir Vergisi Kanunu'nun "Menkul Sermaye İradı" başlıklı 75'inci maddesinin ikinci fıkrasının 15 no.lu bendinde tüzel kişiliğe haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları, sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından ödenen irat tutarları ile aynı maddenin 16 no.lu bendinde ise bireysel emeklilik sisteminden elde edilen irat tutarları; **sistemde kalış süreleri**, emeklilik hakkı kazanılması ile sistemden ölüm, maluliyet veya tasfiye gibi nedenlerle çıkılması kriterlerine göre ayrı ayrı menkul sermaye iradı olarak sayılmıştır. Söz konusu irat tutarları belirtilen kriterlere göre Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesi uyarınca, yukarıda belirtilen farklı oranlarda gelir vergisine tabidir.

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın yayımlamış olduğu Sirkülerde, Gelir Vergisi Kanununun 75'inci maddesinin ikinci fıkrasının 15 ve 16 no.lu bentlerinde geçen, "On yıldan az süreyle prim veya aidat ödeyerek ayrılanlara", "On yıl süreyle prim veya aidat ödeyerek ayrılanlar", "On yıldan az süreyle katkı payı ödeyerek ayrılanlar" ve "On yıl süreyle katkı payı ödemiş olmakla birlikte emeklilik hakkı kazanmadan ayrılanlar" ibarelerinden esas itibarıyla, bireysel emeklilik sistemi yönünden sistemde 10 yıl süreyle kalınıp kalınmadığının, hayat sigorta sözleşmeleri yönünden ise 10 yıl süreyle sigortalı olup olunmadığının anlaşılması gerektiği belirtilmiştir. Söz konusu düzenlemeyle amaçlanan, **sürekli olarak katkı payı veya prim ödenip ödenmediğine bakılmaksızın ne kadar süreyle sistemde kalındığını veya sigortalı olduğunu** tespit etmek ve bu tespite bağlı olarak farklı oranlarda vergi tevkifatı yapılmasının sağlamak olduğu belirtilmiştir.

Buna göre, 10 yıl boyunca sürekli olarak katkı payı veya prim ödemesi yapıp yapılmamasının önemi **BULUNMAMAKTA OLUP**, 10 yıl sistemde bulunulması veya sigortalı olunması daha düşük oranda gelir vergisi stopajına tabi olunması için gerekli vergileme kriterinin oluşması için yeterli olacaktır.

Saygılarımızla.

¹ Katılımcının sistemden emeklilik hakkı kazanmadan veya vefat, maluliyet yahut tasfiye gibi zorunlu nedenlerden ötürü ayrılmadığı varsayılmıştır. Aksi taktirde, elde edilen irat tutarı üzerinden % 5 oranında gelir vergisi stopajı uygulanmalıdır.